

Eisen mbo-certificaat

Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de maatschappelijke zorg

Code

C0100

Geldig vanaf

22-10-2022

Het mbo-certificaat is verbonden aan beroepsgerichte onderdelen van de kwalificatie:

Begeleider maatschappelijke zorg (Crebonr 25780, Niveau 3)

Bijlage bij het kwalificatiedossier:

Maatschappelijke Zorg (Gewijzigd 2022) (Crebonr 23312)

1. Algemene informatie

C1: Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de maatschappelijke zorg

Indicatie studielast:

480

Beroepsvereisten

Nee

Toelichting

- Indien in een kerntaaktitel tussen haakjes (deels) staat, betekent dit dat uit de kerntaak van de kwalificatie waar het certificaat uit is voortgekomen, een selectie van werkprocessen is gemaakt, maar dat de kerntaaktitel gehandhaafd blijft.

- Indien in een kerntaak (en in de onderliggende werkprocessen) wordt gesproken van een beginnend beroepsbeoefenaar of een specifieke beroepsbeoefenaar, dient 'certificaathouder' te worden gelezen.

Beschrijving

Na het behalen van dit certificaat kan de certificaathouder de cliënt ondersteunen bij wonen en huishouden en ondersteunen bij participatie. De certificaathouder kan na het volgen van dit certificaat adequate ondersteuning (bij het voeren van regie op het eigen leven, het uitvoeren van algemene dagelijkse levensverrichtingen en het ontmoeten van anderen) bieden aan de zorgvrager. De certificaathouder zoekt samen met de cliënt en het team naar aansluiting, mogelijkheden en kansen voor participatie. Het gaat om het vinden van een balans tussen participatie, zelfregie en de mogelijkheden van de cliënt.

Scholingsbehoefte/Landelijke herkenbaarheid

De landelijke prognoses wat betreft het aantal toekomstige vacatures in de zorg leidt tot brede, creatieve werving van nieuwe medewerkers en activiteiten gericht op behoud van huidige medewerkers. Dit gegeven is landelijk door VGN (gehandicaptenzorg) en Actiz (ouderenzorg) onderkend, alsmede door de Tweede Kamer opgepakt en omgezet in moties die Leven Lang Ontwikkelen structureel gaan borgen. Door dit beroepsgerichte onderdeel van de kwalificatie 'Begeleider maatschappelijke zorg' in te zetten worden medewerkers en zij-instromers geschoold in het takenpakket gericht op participatie, wonen en huishouden. Door het volgen van dit mbo-certificaat wordt de kwaliteit van de ondersteuning gericht op participatie, wonen en huishouden gewaarborgd en kunnen medewerkers ingezet worden voor passende ondersteuning op deze gebieden. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het borgen van het ondersteuningsproces en daarmee aan de kwaliteit van de ondersteuning. Door het professioneel uitvoeren van de bijbehorende taken kan de medewerker een belangrijke bijdrage leveren aan het borgen van de kwaliteit en continuïteit van de ondersteuning. Door het aanbieden van dit certificaat komen er meer zij-instromers, blijven de huidige medewerkers gemotiveerd, zijn ze voldoende vakbekwaam, zijn er ontwikkelingsmogelijkheden en wordt het werkplezier van medewerkers vergroot.

Zelfstandige betekenis

Na het volgen van dit beroepsgerichte onderdeel is de medewerker direct inzetbaar in het werkveld zorg en welzijn voor het ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden: het bespreken van doelen op het gebied van participatie, wonen en huishouden, het realiseren van deze doelen en het betrekken van het netwerk van de cliënt hierbij. Denk bijvoorbeeld aan het realiseren van een optimaal woon- en leefklimaat, het creëren van een wenselijke en veilige leefomgeving en het bieden van ondersteuning op het gebied van scholing, werk inkomen, vrije tijd en/of dagbesteding. Hierbij is de werknemer goed uitgerust om een veilige omgeving te creëren waarin ontwikkelingsgerichte activiteiten en leersituaties aangeboden kunnen worden op het gebied van participatie, wonen en huishouden.

Doelgroep

Het scholingstraject is gericht op zorg en welzijn medewerkers en zij-instromers die zich verder willen ontwikkelen. Het gaat om werkenden in de zorg en welzijn en werkzoekenden met een andersoortige achtergrond die interesse hebben in het ondersteunen op het gebied van participatie, wonen en huishouden en zich hierin willen ontwikkelen.

Onderdeel van kwalificatie

Maatschappelijke Zorg (Gewijzigd 2022)
Begeleider maatschappelijke zorg 25780

2. Inhoud eisen mbo-certificaat

Kerntaak kwalificatie	Kerntaak certificaat
Bieden van ondersteunende, activerende begeleiding en zorg, B1-K1	Bieden van ondersteunende, activerende begeleiding en zorg (deels) , C1-K1
Werkprocessen kwalificatie	Werkprocessen certificaat
Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden , B1-K1-W3	Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden , C1-K1-W1
Ondersteunt de cliënt bij participatie , B1-K1-W4	Ondersteunt de cliënt bij participatie , C1-K1-W2

3. Uitwerking

C1-K1: Bieden van ondersteunende, activerende begeleiding en zorg (deels)

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over kennis en vaardigheden om de individuele cliënt en/of groepen cliënten en/of naastbetrokkenen vraaggericht ondersteuning te bieden om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Hij/zij gaat in zijn/haar werk uit van de behoeften, mogelijkheden en kracht van cliënten en naastbetrokkenen*. Hij/zij maakt gebruik van haar kennis van de doelgroepen, zoals kennis van ziektebeelden, handicaps en gedragsproblemen, en combineert deze met specifieke vaardigheden zoals begeleidingsmethodieken en methodisch handelen. Door de combinatie van kennis en vaardigheden sluit zijn/haar ondersteuning zoveel mogelijk aan bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van de cliënt(en) en werkt hij/zij samen met de cliënt(en) aan het behouden of versterken van de zelfredzaamheid, eigen regie en participatie. Hiervoor werkt hij/zij samen met naastbetrokkenen, vrijwilligers, collega's en betrokken disciplines/instanties.

*De term naastbetrokkenen wordt gebruikt voor mantelzorgers, ouders, verzorgers, familie, vrienden, verwanten, wettelijke vertegenwoordigers, het sociale netwerk, het cliëntensysteem en directe naasten.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar biedt solistisch of in teamverband vraaggerichte zorg en ondersteuning bij wonen en huishouden en participatie. Hij/zij is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen werkzaamheden. Hij/zij gaat voor zijn/haar werk uit van het ondersteuningsplan van de cliënt, maar hij/zij kan hier in overleg met de cliënt en naastbetrokkenen van afwijken als hij/zij dat gelet op het belang van de cliënt gerechtvaardigd of noodzakelijk acht. Hij/zij onderkent knelpunten tijdens zijn/haar werkzaamheden.

Vakkennis en vaardigheden

De certificaathouder heeft:

- Heeft kennis van bij de doelgroepen voorkomende ziektebeelden, beperkingen, stoornissen, aandoeningen, comorbiditeit, functioneringsproblemen en bijbehorende gezondheidsrisico's
- Heeft kennis van de meest voorkomende leer-, opvoedings- en gedragsproblemen bij cliënten
- Heeft kennis van de mogelijkheden en risico's van (sociale) media en internet
- Heeft kennis van financieringsvormen (zoals zorgzwaartepakketten, Wet maatschappelijke ondersteuning) en voorzieningen voor de doelgroepen
- Heeft kennis van geriatrie
- Heeft kennis van gezondheid, hygiëne en besmetting
- Heeft kennis van protocollen m.b.t. gezondheid, hygiëne, veiligheid, incidentmeldingen, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken
- Heeft kennis van methodieken om de eigen regie te vergroten
- Heeft kennis van sociale integratie
- Heeft kennis van verslavingsproblemen in relatie tot de doelgroepen
- Heeft kennis van werkvelden en doelgroepen in relatie tot de beroepsuitoefening
- Kan administratieve handelingen uitvoeren
- Kan begrotingen opstellen
- Kan brede kennis van diversiteit en interculturele communicatie toepassen
- Kan brede kennis van communicatiemogelijkheden en -methoden toepassen (verbaal, non-verbaal, pre-verbaal en schriftelijk), passend bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt
- Kan cliënten ondersteunen bij het gebruiken van technologische hulpmiddelen
- Kan cliënten waar nodig doorverwijzen op basis van kennis van de sociale kaart en maatschappelijke steunsystemen
- Kan emotionele problemen herkennen, zoals eenzaamheidsproblematiek en sociale uitsluiting
- Kan de gezondheidstoestand en veranderingen daarin observeren, signaleren en rapporteren
- Kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen bij verschillende doelgroepen
- Kan gebruik maken van de ervaringsdeskundigheid van cliënten en naastbetrokkenen
- Kan gedragspatronen herkennen van de meest voorkomende ziektebeelden en beperkingen
- Kan methodisch en systematisch handelen tijdens de beroepsuitoefening
- Kan muziek, tekenen, handvaardigheid, sport en spel, textiele werkvormen, audiovisuele vorming, belevingsgerichte, ontwikkelingsgerichte en arbeidsmatige activiteiten toepassen
- Kan signalen herkennen van sociale problematiek waaronder huiselijk geweld, seksueel misbruik en kindermishandeling en onderneemt actie volgens wet- en regelgeving en het beleid/protocol van de organisatie
- Kan voldoening, ontplooiing en geluk bevorderen bij cliënten
- Kan toezicht houden op de (brand)veiligheid en preventie toepassen

C1-K 1-W1: Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden. Hij/zij gaat hierbij uit van de behoeften, mogelijkheden en kracht van de cliënt en naastbetrokkenen en zorgt er voor dat de cliënt zo veel mogelijk zelf de regie kan voeren. Hij/zij observeert en bespreekt met de cliënt en naastbetrokkenen welke taken/werkzaamheden de cliënt zelf kan doen en welke ondersteuning nodig is. Hij/zij ondersteunt de cliënt, indien nodig, bij het omgaan met geld, het uitvoeren van eenvoudige (financiële) administratieve werkzaamheden, de organisatie en/of het uitvoeren van lichte huishoudelijke schoonmaakwerkzaamheden, het doen van inkopen, het beheren van voorraden, het bereiden van maaltijden, het opmaken van bedden, het wassen en strijken van kleding en textiel, het realiseren van een optimaal woon en leefklimaat en bij mobiliteitsvraagstukken. Cliënten die een gemeenschappelijk huishouden voeren begeleidt hij/zij bij het gezamenlijk uitvoeren van de werkzaamheden. Hij/zij stimuleert de zelfredzaamheid en biedt leersituaties aan om de cliënt(en) te laten oefenen of experimenteren met ander gedrag of nieuwe (huishoudelijke) vaardigheden. Hij/zij geeft voorlichting, advies, instructies en het goede voorbeeld op het gebied van wonen en huishouden. Hij/zij zorgt er in samenwerking met de cliënt en betrokken instanties voor dat benodigde materialen en (technologische) middelen beschikbaar zijn en creëert samen met de cliënt een wenselijke en veilige leefomgeving.

Resultaat

De cliënt heeft passende ondersteuning ontvangen op het gebied van wonen en huishouden, uitgaande van de eigen regie, behoeften, mogelijkheden en kracht van de cliënt en naastbetrokkenen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- vraagt de cliënt en naastbetrokkenen doelbewust naar hun mogelijkheden en wensen om goed aan te kunnen sluiten bij hun (fysieke, psychische en mentale) mogelijkheden en behoeften;
- motiveert de cliënt doelbewust om uitdagingen gericht op zijn/haar ontwikkeling bij wonen en huishouden aan te gaan;
- gaat zorgvuldig en op duurzame wijze om met de materialen en middelen;
- werkt zorgvuldig volgens de voorgeschreven procedures en hygiëne- en veiligheidsvoorschriften;
- voert berekeningen over de kosten bij inkopen en het beheren van voorraden nauwkeurig uit;
- kiest zorgvuldig voorlichting en/of adviezen die aansluiten bij de beleving en behoeften van de cliënt;
- geeft duidelijke instructies, voorlichting en adviezen afgestemd op het kennis- en taalniveau van de cliënt;
- overlegt tijdig met betrokken instanties.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Instructies en procedures opvolgen

C1-K 1-W2: Ondersteunt de cliënt bij participatie

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt de cliënt bij een vorm van participatie die past bij het niveau, de behoeften en mogelijkheden van de cliënt. Hij/zij ondersteunt bij participatie op het gebied van scholing, werk, inkomen, vrije tijd of dagbesteding. Hij/zij bespreekt met de cliënt en naastbetrokkenen wat de cliënt kan en wil en gaat daarbij uit van de doelen voor participatie uit het ondersteuningsplan. Hij/zij reikt voorbeelden, keuzemogelijkheden en alternatieven aan. Hij/zij betreft het netwerk van de cliënt, betrokken zorgverleners en partijen in de omgeving (wijk, buurt of dorp) bij het realiseren van de doelen van de cliënt. Hij/zij ondersteunt en stimuleert de cliënt bij activiteiten om zijn/haar doelen te realiseren en bij het omgaan met veranderingen en nieuwe ervaringen. Hij/zij creëert een veilige omgeving en biedt ontwikkelingsgerichte activiteiten en/of leersituaties aan om de cliënt te laten oefenen of experimenteren met ander(e) gedrag, vaardigheden en het nemen van beslissingen.

Resultaat

De cliënt heeft passende ondersteuning ontvangen om zijn/haar doelen op het gebied van participatie te realiseren, uitgaande van de behoeften, mogelijkheden en kracht van de cliënt.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- toont aandacht voor de leefwereld van de cliënt en naastbetrokkenen;
- wijst de cliënt consequent op omgangsnormen, (gedrags)regels en normen en waarden;
- stimuleert de cliënt doelbewust om activiteiten op het gebied van participatie te ondernemen;
- motiveert de cliënt doelbewust om moeilijkheden te overwinnen of te accepteren;

C1-K 1-W2: Ondersteunt de cliënt bij participatie

- maakt doelbewust gebruik van mogelijkheden in en hulp uit de omgeving van de cliënt;
- kiest passende instrumenten, materialen en middelen voor de activiteiten die zij aanbiedt;
- plant tijdig activiteiten en acties in het kader van participatie.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Materialen en middelen inzetten, Plannen en organiseren